

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רע"א 4426-07-24 פלאש 90 בע"מ ואח' נ' בזונץ

15.7.2024

לפני כבוד השופטת תמר בר-אשר

המבקשים/המערערים 1. פלאש 90 בע"מ
2. נתי שוחט

נגד

המשיב אלכסנדר בזונץ

באי-כוח המבקשים/המערערים: עו"ד מתן שוק, עו"ד דור נחמן
בא-כוח המשיב: עו"ד הלל ברק

פסק דין

1 בקשת רשות הערעור הנדונה הוגשה על החלטת בית משפט השלום בירושלים (כבוד השופטת מירית
2 פורר) מיום 28.6.2024 בת"א 18506-04-24, אשר הורתה על העברת תביעתם של המבקשים נגד
3 המשיב אל בית משפט השלום במחוז חיפה (בהתאם להחלטת נשיאת בית המשפט במחוז חיפה
4 (כבוד הנשיאה שלי אייזנברג) מיום 1.7.2024, התביעה נותבה אל בית משפט השלום בחדרה).

5
6 בקשת רשות הערעור הוגשה ביום 2.7.2024 וביום 14.7.2024 הוגשה תשובת המשיב.

7
8 מחלוקת הצדדים היא אפוא בפרשנות תקנה 7(ב) בתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018 (להלן
9 – **התקנות**; **תקנה 7(ב)**) לעניין קביעת מקום השיפוט בתביעה שעל-פי הנתען בה, הופרה זכות
10 יוצרים של המבקשים בכך שהמשיב פרסם במרשתת תמונה שצילם המבקש, תוך שינוי התמונה
11 ובלי שניתן מְזָקָה (קרדיט) לצלם.

12
13 **העובדות הדרושות, החלטת בית המשפט קמא ותמצית טענות הצדדים**

14
15 2. המבקשת 1 היא סוכנות צילום, המבקש 2, צלם במקצועו, הוא המנהל שלה ובעליה ומקום
16 מושבם של שניהם בירושלים. בתביעתם נגד המשיב נטען כי המשיב, בעל עסק בשם "**בז אבטחה**
17 **ותקשורת**", פרסם בדף הפייסבוק של העסק, שבאמצעותו הוא גם מפרסם את העסק, תמונה
18 שצילם המבקש, תוך הוספת שם העסק ומידע פרסומי ובלי שניתן מְזָקָה למבקש. לפיכך נטען, כי
19 פרסום התמונה כאמור, הוא בגדר הפרת זכויות יוצרים של המבקשים ומכאן תביעתם לחיוב
20 המשיב לפצות אותם בהתאם להוראות חוק זכויות יוצרים, התשס"ח-2007.

21
22 כתב התביעה הוגש ביום 8.4.2024 אל בית משפט השלום בבית שמש (במחוז ירושלים) וביום
23 29.5.2024 הוגשה בקשת המשיב, תושב כרמיאל, להעברתה אל בית משפט השלום בעכו. במקביל
24 הוגשה גם בקשתו לדחיית מועד הגשת כתב ההגנה, כך שיוגש לאחר מתן ההחלטה בעניין הסמכות

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רע"א 24-07-2024 פלאש 90 בע"מ ואח' נ' בזונץ

1 המקומית. ביום 3.6.2024 ניתנה הודעה מינהלית של בית המשפט, שלפיה התביעה הועברה
2 לשמיעתה בבית משפט השלום בירושלים. במועד זה גם הוגשה תגובת המבקשים, אשר התנגדו
3 להעברת התביעה אל בית המשפט במחוז חיפה.

4

5 ביום 28.6.2024 ניתנה החלטת בית המשפט קמא, אשר קיבלה את בקשת המשיב והורתה להעביר
6 את התביעה אל בית משפט השלום במחוז חיפה. בהמשך לכך וכאמור, התביעה נותבה אל בית
7 משפט השלום בחדרה שבמחוז חיפה. אף שלא ניתנה החלטה בעניין הארכה להגשת כתב ההגנה,
8 הוא עדיין לא הוגש. מעיון בתיק עולה כי ביום 7.7.2024 הוגשה בקשה נוספת של המשיב לדחיית
9 מועד הגשת כתב ההגנה ובהחלטה ממועד זה נקבע כי על המבקשים להגיש את תגובתם.

10

11 3. בהחלטתו הנדונה הפנה בית המשפט קמא אל הפרשנות שניתנה לתקנה 7(ב) בפסיקה
12 (בת"א (מחוזי ת"א) 70426-01-24 פלמט רילאינס בע"מ נ' גרציאני תעשיות (1992) בע"מ
13 (1.5.2024); ת"צ (מחוזי חיפה) 20073-12-22 גרי נ' פנגו פיי אנד גו בע"מ (2.3.2023) (להלן – עניין
14 גרי); ת"א (מחוזי-מרכז) 55550-06-16 צ'רלטון בע"מ נ' ג'אבר (9.11.2016)) ובספרות (יששכר רוזן-
15 צבי, הרפורמה בסדר הדין האזרחי, מורה נבוכים (מהדורה שלישית – דיגיטלית, הוצאת נבו, מרץ
16 2024), עמ' 96-98 (להלן – רוזן-צבי)). על יסוד פרשנות זו נקבע כי אם התובע הוא "עוסק", המוגדר
17 ככזה בחוק הגנת הצרכן, התשמ"א-1981 (להלן – חוק הגנת הצרכן), כי אז עליו להגיש את תביעתו
18 רק במקום מגורי הנתבע או במקום עסקו. נקבע כי כלל זה לא הוגבל לסחר במרשתת, אלא הוחל
19 גם לגבי פרסום. לפיכך אם "עוסק" מבקש לתבוע בשל פרסום, אשר על-פי טענתו הוא בגדר הפרת
20 זכויות היוצרים של העסק, הוא אינו רשאי להגיש את התביעה במחוז השיפוט שבו הוא מנהל את
21 עסקו, אלא עליו להגיש את התביעה רק במקום מגורי הנתבע או במקום עסקו.

22

23 בהתאם לכך נקבע, כי מאחר שהמבקשת היא בגדר "עוסק" והיא תובעת פיצוי בשל פרסום שעל-פי
24 טענתה מפר את זכויות היוצרים שלה, היא אינה רשאית להגיש את התביעה במחוז השיפוט שבו
25 מנהל העסק שלה (ירושלים), אלא רק במקום מגורי המשיב או במקום עסקו (חיפה). לפיכך
26 התביעה הועברה אל מחוז חיפה תוך חיוב המבקשים בתשלום הוצאות המשיב בסך 1,000 ₪.

27

28 4. המבקשים טענו כי בית המשפט קמא שגה בפרשנות שנתן לתקנה 7(ב) בתקנות, כי התביעה
29 הוגשה במקום השיפוט המוסמך לדון בה וכי לא היה מקום להעברת התביעה אל מחוז חיפה.

30

31 המשיב טען כי אין מקום למתן רשות ערעור על החלטה בעניין סמכות מקומית. משום מה טען
32 המשיב כי הבקשה הנדונה הוגשה בעניין החלטת נשיאת בתי משפט השלום בחיפה שלפיה התביעה
33 תידון בבית משפט השלום בחדרה וכי מדובר בערעור ב"גלגול שני" בעניין מקום השיפוט. לפיכך
34 הוסיף וטען כי אין מקום לשוב ולדון בנושא הסמכות המקומית; כי העברת העניין יכולה להיעשות
35 רק על-פי סעיף 49 בחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984, שעניינה החלטת נשיא בית
36 משפט השלום על העברת עניין מבית משפט אחד לאחר באותו מחוז; וכי על העברת העניין חל הכלל
37 שלפיו בית המשפט הנעבר "לא יעבירו עוד" (סעיף 79(ב) בחוק זה).

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רע"א 24-07-24 4426 פלאש 90 בע"מ ואח' נ' בזונץ

1
2 נקדים ונעיר כי בקשת רשות הערעור הוגשה בעניין החלטת בית משפט השלום בירושלים המורה על
3 העברת הדיון בתביעה אל בית המשפט במחוז חיפה. החלטת נשיאת בתי משפט השלום במחוז חיפה
4 הקובעת כי התביעה תידון בבית משפט השלום בחדרה אינה רלוונטית לנושא בקשת רשות הערעור
5 ואף להוראות סעיפים 49 ו-79(ב) האמורות אין כל רלוונטיות אל הבקשה.

6

7

דיון והכרעה

8

9 5. לאחר עיון בתיק בית המשפט קמא ובהחלטתו הנדונה, בבקשת רשות הערעור ובתשובת
10 המשיב, החלטתי לדון בבקשה כאילו ניתנה רשות ערעור והוגש ערעור לפי הרשות שניתנה (בהתאם
11 לתקנה 149(2)(ב) בתקנות), לדון בערעור על יסוד החומר בכתב שלפניי (בהתאם לתקנה 138(א)(5)
12 בתקנות), ולקבלו. כל זאת מהטעמים שיובאו להלן.

13

14 6. נושא הסמכות המקומית הוסדר בתקנה 7 בתקנות. תקנה 7(א) קובעת את הכלל שעל-פיו
15 בדרך כלל מקום השיפוט נקבע על-פי "מקום מגוריו או מקום עסקו של הנתבע או במקום המעשה
16 או המחדל שבשלו תובעים". כן נקבע כי תביעה במקרקעין תוגש במחוז השיפוט שבו הם מצויים
17 ואם ישנה הסכמה לגבי מקום השיפוט, כי אז התביעה תוגש במקום השיפוט שעליו הוסכם.

18

19 תקנה 7(ב) נוספה בתקנות החדשות והיא נועדה להסדיר את מקום השיפוט של תביעות בשל פרסום
20 או סחר במרשתת, שלגביהם עלה בעבר קושי להגדיר את מקום המעשה או המחדל שבשלו תובעים.
21 הסדרה זו גם ביקשה לתת מענה לקשיים רבים שנוצרו בשל היעדר הגדרה ברורה של מקום השיפוט
22 של תביעות מסוג זה (ראו לעניין זה, רוזן צבי, עמ' 95-96). זו לשון תקנה 7(ב) בתקנות:

23

24 "כתב תביעה בשל פרסום או סחר ברשת האינטרנט יוגש לבית המשפט שבמחוז שיפוטו
25 מצוי מקום מגוריו או מקום עסקו של הנתבע או התובע; הגיש עוסק כהגדרתו בחוק הגנת
26 הצרכן, התשמ"א-1981 תביעה כאמור, תוגש התביעה במקום עסקו או במקום מגוריו של
27 הנתבע בלבד".

28

29 7. תקנה 7(ב) עוסקת בשני סוגי תביעות ובשני סוגי תובעים. סוג תביעות אחד הוא תביעות
30 בשל פרסום במרשתת ובכלל זה למשל, פרסום שנטען כי הוא מפר זכויות יוצרים, פרסום העולה
31 כדי לשון הרע או כל עוולה אחרת הנובעת מפרסום. סוג התביעות השני הוא תביעות בשל סחר
32 במרשתת. לגביהן הובהר בפסיקה, כי הכוונה לפעילות בעלת מאפיינים מסחריים של חליפין וכי לא
33 כל פעילות שבה המרשתת והפרסום באמצעותה שימשו רק כלי עזר או אמצעי לעשיית העסקה
34 ייחשב לסחר במרשתת (עניין גרי, כבוד השופט מ' עלי, פסקה 16. ראו גם, רוזן-צבי, עמ' 98).

35

36 לגבי זהות התובע, תקנה 7(ב) מבחינה בין תובע פרטי לבין תובע שהוא "עוסק כהגדרתו בחוק הגנת
37 הצרכן", אשר על-פי סעיף 1 בחוק זה הוגדר כ"מי שמוכר נכס או נותן שירות דרך עיסוק, כולל

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רע"א 24-07-2019 פלאש 90 בע"מ ואח' נ' בזונץ

1 יצרן". לגבי תובע פרטי נקבע, כי הוא זכאי לבחור את מקום השיפוט בין מקום מושבו של הנתבע
2 (מקום מגוריו או מקום עסקו) לבין מקום מושבו שלו – של התובע (מקום מגוריו או מקום עסקו).
3 הגבלת מקום השיפוט למקום מושבם של בעלי הדין נעוצה בכך שאם התביעה היא בין שני פרטים
4 שווי כוח, אין הצדקה להעדפת הנתבע שפרסם את הפרסום שבעניינו הוגשה התביעה או שסחר
5 באמצעות המרשתת רק באופן חד-פעמי, בשונה ממי שמסחר בדרך זו היא דרך עיסוקו (רוזן-צבי,
6 עמ' 97).

7
8 לעומת זאת, אם התובע הוא "עוסק", כלומר, חברה או אדם המנהלים דרך קבע את עסקיהם
9 באמצעות המרשתת, כי אז על-פי תקנה 7(ב), יש להגיש את התביעה אך ורק במקום מושבו של
10 הנתבע (מקום מגוריו או מקום עסקו). לכך שני טעמים: האחד, בעלי עסקים הפונים אל צרכנים
11 שיעשו עמם עסקים במקום מושבם של הצרכנים, צריכים לצפות שניתן יהיה לתבוע אותם במקום
12 מושבו של הצרכן, שזה המקום שממנו עושה הצרכן את העסקה. השני, ישנה הנחה סבירה כי בדרך
13 כלל בעלי עסקים הם בעלי משאבים רבים משל הצרכנים ולכן יש להעדיף את מקום מושבו של
14 הצרכן-הנתבע (רוזן-צבי, שם).

15
16 לגבי "עוסק", אף אין הבחנה בין מצב שבו התביעה היא בשל פרסום לבין תביעה בשל סחר. לכן,
17 גם אם עוסק מבקש לתבוע בשל פרסום (למשל, פרסום לשון הרע בעניין העוסק), כי אז הוא אינו
18 רשאי להגיש את התביעה במקום שבו מנוהל העסק שלו, אלא עליו להגישה רק במקום מושבו של
19 הנתבע (שם, עמ' 98).

20
21 8. לשם קביעת מקום השיפוט על-פי תקנה 7(ב) בנסיבות הנדונות, יש לבחון את סוג התביעה
22 שהגישו המבקשים נגד המשיב וכן יש לבחון אם הם בגדר תובע פרטי או שהם בגדר עוסק.

23
24 אין מחלוקת על כך שמדובר בתביעה בשל פרסום, שבה נטען כי יש בו משום הפרת זכויות היוצרים
25 של המבקשים. דומה כי אף לא ניתן לחלוק על כך שאין מדובר בתביעה "בשל סחר ברשת
26 האינטרנט", שהרי לא הייתה כל עסקה או התקשרות בין המבקשים לבין המשיב. לפיכך, בין אם
27 המבקשת עונה על הגדרת "עוסק" ובין אם לאו, אין לכך כל רלוונטיות לתביעה.

28
29 נמצא אם כן, כי אפילו המבקשת היא בגדר חברה בע"מ ואף לא מן הנמנע כי במסגרת עיסוקיה היא
30 עשויה לענות על הגדרת "עוסק", אין לכך רלוונטיות בהקשר של התביעה הנדונה. שכן, מדובר
31 בתביעה שהגישו תובעים פרטיים נגד נתבע פרטי, בשל פרסום שפרסם הנתבע ואשר על-פי הנתען,
32 מפר זכויות יוצרים. לפיכך ובהתאם להוראת תקנה 7(ב) בתקנות, המבקשים זכאים לבחור את
33 מקום השיפוט שבו תידון תביעתם נגד המשיב, כך שתידון במקום מושבם (מקום מגוריהם או מקום
34 עסקם) או במקום מושבו של המשיב (הנתבע). מעת שהמבקשים בחרו להגיש את תביעתם במקום
35 מושבם, לא היה מקום לקביעה כי בית משפט השלום בירושלים נעדר סמכות מקומית לדון בה.
36

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רע"א 24-07-24 4426 פלאש 90 בע"מ ואח' נ' בזונץ

1 בשולי הדברים ובלי שיש בכך כדי לחייב לעניין מועד הגשת כתב ההגנה, נבקש להעיר, כי
2 בדרך כלל, אין בטענה בעניין הסמכות המקומית שמעלה נתבע כדי להשליך על הגנתו (בשונה
3 מטענות סף שאם יתקבלו, הן עשויות להביא למחיקת תביעה או לדחייתה). כך שלא ברור מדוע
4 המשיב כרך את בקשת הארכה להגשת כתב ההגנה עם בקשתו בעניין מקום השיפוט, שהרי אפילו
5 היה מקום לקבלת בקשתו, הייתה התביעה מועברת אל בית המשפט המוסמך עם כתב ההגנה.

6

7 10. מכל הטעמים האמורים, הערעור מתקבל.

8

9 החלטת בית משפט השלום בירושלים מיום 28.6.2024, לרבות חיוב המבקשים בתשלום הוצאות
10 המשיב, מבוטלים. התביעה תוחזר אפוא, אל בית משפט השלום בירושלים.

11

12 המשיב יישא בהוצאות המבקשים בסך 3,000 ש. העירבון יוחזר אל המבקשים באמצעות בא-כוחם.

13

14 המזכירות תמציא את פסק הדין אל באי-כוח הצדדים וכן תודיע למזכירות בית משפט השלום
15 בחדרה על פסק הדין, המורה על החזרת התביעה לשמיעתה בבית משפט השלום בירושלים.

16

17

18

19 ניתן היום, ט' בתמוז התשפ"ד, 15 ביולי 2024, בהיעדר הצדדים.

תמר בר-אשר, שופטת

20

